

ἘΣΠΟΙΝΑΝ ἐξόχων ἀρετῶν καὶ παραδειγματικῆς ἀγαθότητος ἐν σεμνῇ ἐπιβλητικότητι ἐκείδουσεν ἡ ἐκλεκτοτέρα μερὶς τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας τὴν 22^{αν} Νοεμβρίου 1896. Ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ἑλένης Πετρίδου ἀπελίπετο ἐκ τῆς ζωῆς εἰς τέλειος τύπος γυναικὸς διακεκριμένης, ἧς τὰ οἰκογενειακὰ καὶ

ΕΛΕΝΗ Π. ΠΕΤΡΙΔΟΥ

κοινωνικὰ ἔργα πρόκεινται ὡς περὶ γαμηναί, ὡς ἀνεξίτηλα μαρτύρια τῶν προσωπικῶν αὐτῆς ἀρετῶν, τῆς μεγάλῃς καρδίας τῆς. Ἀγαθὴ τελειότης ἦθος, σύμμετρος ἁρμονία ἐνός χαρακτῆρος, τοῦ σπανιωτέρου ἀκριβῶς χαρίσματος διὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, ἀδιάπτωτος στοργή, ἀνυπόκριτος καὶ συνεχῆς παρηγορία, εὐλικρινὴς προστασία καὶ ἀντίληψις, πᾶσαι συλλήβδην αἱ ἀρεταὶ αὐτῆς ἀπετέλουσαν ἐν ἑναρμόνιον σύνολον ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ βίου αὐτῆς. Εἶχε τὰ χεῖλη εἰς τὴν καρδίαν, τὴν ἀφέλειαν εἰς τοὺς ἀγαθοὺς τρόπους καὶ τὴν εὐλικρίνειαν ἐν τοῖς αἰσθημασι, προσόντα ἐμπνέοντα τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν εἰς πάντας τοὺς γνωρίσαντας αὐτὴν. Ἀθόρυθος ἐν ταῖς ἀγαθοεργίαις, ἐν δεδακρυσμένῳ πάντοτε μειδιάματι, ἐβόησεν τοὺς πλησιάζοντας αὐτὴν ἀτυχεῖς, εἰς δὲ τὴν γλυκύτητα, τὴν παροιμιώδη τῶν λόγων τῆς, διέκρινε τις τὴν χροσπὴν ἀνταύγειαν τῆς γλυκυτάτης ψυχῆς τῆς.

Θυγάτηρ τοῦ Βίτου Ζωγράφου καὶ σύζυγος τοῦ Πέτρου Πετρίδου, ἀμφοτέρων ἐγκρίτων

αίσθήματα ανεθέρμαινον τὰς Ἑλληνίδας τῶν πρώτων ἐκείνων καιρῶν. Εἰς τὴν ψυχὴν τῆς Ἑλένης Πετρίδου ὑπὸ τῆς οἰκογενείας αὐτῆς εἶχον ἐμφυσηθῆναι τὰ μεγάλα αἰσθήματα τῆς φιλοπατρίας καὶ τῆς ἀληθοῦς φιλανθρωπίας, ἀτίνα μέχρι τελευταίας πνοῆς διετήρησεν ἡ ἐνάρετος αὐτῆ γυνή, ἔχουσα νηπιόθεν ἐνσταλαγμένην ἐν τῇ καρδίᾳ ὡς βᾶσιν τοῦ βίου της, τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν θρησκείαν.

Γυνὴ τοιαύτη, διαχέουσα πέριξ αὐτῆς τὸ πάναγον ἄρωμα τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγαθοεργίας ἐπὶ τῶν ἀποκλήρων τῆς μοίρας, εὐκόλον εἶναι νὰ ἐννοηθῆ, ὅποσον τέλειον ὑπόδειγμα συζύγου καὶ μητρὸς ἀνεφάνη. Μόνη ἐπιζήσασα προσφιλεστάτῃ ἀδελφῇ τοῦ μεγαθύμου ὁμογενοῦς καὶ Ἑθνικοῦ εὐεργέτου κ. Χρηστάκη Ζωγράφου, πενθερὰ δὲ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει τὰ μᾶλα σημαίνοντος διαπρεποῦς Ἑλληνοῦ κ. Βασιλείου Βέη Σαρακιώτου καὶ τοῦ παρ' ἡμῖν συμπαθοῦς δικηγόρου κ. Α. Κόκκινου, ἠτύχησε νὰ ἴδῃ εὐδαίμονα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ πρωτουργουῦντα περὶ πᾶσαν εὐγενῆ καὶ χρήσιμον ἰδέαν.

✽

ἘΝ παρῆλλον πολλαὶ ἡμέραι ἀφ' ἧς τὸ ὄνομα τοῦ ἥρωος τοῦ Ρεβενίου καὶ Βελεστίου παρεδίδετο εἰς τὴν ἀθανασίαν, καὶ ἡ σύντροφος αὐτοῦ πρὸς δεινὸν ἐπάλαιεν ἀπεγνωσμένον ἀγῶνα, βασιανίζομένη ὑπὸ τῶν ἀλγυθῶνων νόσου ἀπαισίας.

Οἶα ἀληθῶς τραγωδίᾳ! Ἐκεῖνου μὲν, τοῦ Κωνσταντίνου Σμολένσκη νὰ ἦγε ἡ ζωὴ ἐκτεθειμένη εἰς ἄμεσον κίνδυνον, αὐτῆς δὲ — τῆς Χαριτίνης Σμολένσκη ἡ ζωὴ νὰ φθίνῃ, ἐνῶ παρηκολούθει τὴν δόξαν τοῦ συζύγου της ἐντὸς τῶν τεσσάρων τοίχων τοῦ δωματίου της.

ΧΑΡΙΤΙΝΗ Κ. ΣΜΟΛΕΝΣΚΗ

Ἡ Χαριτίνη Σμολένσκη ἦτο θυγάτηρ τοῦ Λέοντος Μελά, ἀνδρὸς κατ' ἐξοχὴν ἐναρέτου καὶ φιλοπατρίδος, ἐργασθέντος ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς μορφώσεως τῆς νεολαίας διὰ συγγραμμάτων, ὧν γνωστότατος ὁ «Γεροστάτης» καὶ τῆς πρό τινας θανούσης Ραλλοῦς Μελά, ἣτις εἶχε τὸ ἀτύχημα, μικρὸν πρὸ τοῦ θανάτου της νὰ παραστῆ εἰς τὴν κηδεῖαν τῆς θυγατρὸς της Χαριτίνης. Κόση τοιοῦτων γεννητόρων δὲν ἦτο δυνατόν ἢ νὰ κοσμητῆται ὑπὸ χαρακτῆρος ἀδαμαντίνου, ὑπὸ ἀρετῶν πολυτίμων, σπανίων ἀληθῶς ἐν τῇ σημερινῇ κοινωνίᾳ, ἣτις ἀποβαλοῦσα πολλὰ τῶν πατρίων, ἀκάθεκτος ἔπαισεν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Σειρήνος τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ.

Διὰ τοῦ θανάτου τῆς Χαριτίνης Σμολένσκη, ἐπισυμβάντος τῇ 15 Ἰουνίου ἔ. ἔ. δὲν ἀπώλεσε μόνον ὁ δαφνηστεφῆς σύζυγος πολῦτιμος καὶ ἐπαξίαν αὐτοῦ σύντροφος, ἀλλ' ἐστερέθη καὶ ἡ Ἀθηναϊκὴ κοινωνία ἐνὸς ἀγατάσματος, διότι ἦτο Ἑλληνίς ἀληθῶς ὑπέροχος.

Ἡ κηδεῖα αὐτῆς ἐτελέσθη δημόστειλος. Ὁ λαὸς — ὁ ὡς εἶδωλον λατρεύων τὸν Σμολένσκη — συνώδευσε μετὰ πένθους εἰλικρινοῦς τὴν σύζυγον τοῦ γενναίου μαχητοῦ, ὅστις συντετριμμένος, ἀλλὰ καρτερικὸς καὶ ἐν τῇ ὀδύῃ, ἠκολούθει τὸ ἀνθοστεμμένον φέρετρόν της.

Ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς γνησίας καὶ ἐναρέτου Ἑλληνίδος, ὡς τιμαλφῆς κόσμημα

ἐναπετέθη μία ἀκτίς τῆς δόξης τοῦ *Σμολένσκη*, ἣτις ἔκτοτε περιφρουρεῖ καὶ ἀγλαΐζει τὸν σεμνὸν τύμβον τῆς.

✱

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΟΦ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΕΞ ΟΙΚΟΝΟΜΩΝ. — Ἄν καὶ πάντες γινώσκωμεν, ὅτι ὅταν τὴν βραχεῖαν τοῦ ἀνθρώπου ζωὴν θίξῃ τοῦ γήρατος ἢ παγρῶν πτέρυξ, αὐτὴ μετ' οὐ πολὺν χρόνον θέλει φυγαδευθῆ, ἐν τούτοις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ θλίβηται τις ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ γεραῶν ὑπάρξεων, ἃς περιέβαλλε τὸ ἀκτινωτὸν τοῦ πνεύματος, ἢ ἰδιάζουσα τοῦ ὕφους εὐγένεια, καὶ νὰ μὴ συγκινῆται τις διὰ τὴν ἐπέλευσιν τῶν ὀδυνηρῶν ἐκείνων στιγμῶν, καθ' ἃς διὰ τοῦ θανάτου θραύονται καὶ διασπῶνται τόσοι ἐθνικοί, τόσοι οἰονεῖ ἀδαμάντινοι δεσμοὶ πρὸ τῶν ἀμετατρέπτων τῆς φύσεως νόμων. Σύζυγος ἡ *Μαργαρίτα Οἰκονόμου* τοῦ ἐγκρίτου ἐν ἰατροῖς καὶ διαπρεποῦς ἐν τῇ χορείᾳ τῶν ἀληθῶν μυστῶν τῶν Ἑλλήν. γραμμάτων *Σοφοκλέους Οἰκονόμου*, υἱοῦ ἀναξίου τοῦ ἐπιφανοῦς συγγραφέως καὶ μεγάλου ἐκκλησιαστικοῦ ῥήτορος *Κωνσταντίνου Οἰκονόμου* τοῦ ἐξ Οἰκονόμων, ὑπῆρξε θυγάτηρ τοῦ εἰς τὴν παρασκευὴν τῆς ἐθνικῆς ἐξεγέρσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐν ἔτει 1821, ἐν τοῖς πρώτοις ἐργασθέντος, κατὰ τὸν ἔνδοξον ἐννεασετῆ ἀγῶνα ἐπιζήλωσ ὑπηρετήσαντος καὶ μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρήνης ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐξόχους προσενεγκόντος τῇ Ἑλλάδι ὑπηρεσίας *Ἰωάννου Παπαδόηροπούλου*. Γεννηθεῖσα ἐν Βενετίᾳ τῷ 1824, ἔνθα ἐγένετο φυχᾶς ἡ οἰκονόμεια τοῦ πατρὸς αὐτῆς, φεύγουσα τὸν διωγμὸν τῶν Τούρκων, ἀνετράφη καὶ ἐξεπαιδεύθη ἐξαιρέτως ἐν τῇ αὐτῇ γνωστῇ Ἑλληνικῇ Μονῇ. Ὁ κύκλος τῶν παιδευμάτων τῶν νέων Ἑλλήνων καὶ μάλιστα τῶν θηλέων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, βᾶσιν καὶ κοηπίδα εὐρείαν εἶχε τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν εἰς τὰς καθαρὰς πηγὰς αὐτῆς. Κυρίως, ὅτι ἐδιδάσκετο τότε, ἐδιδάσκετο σπουδαίως καὶ ἐξεμανθάνετο κατὰ βᾶθος. Οὕτως ἡ *Μ. Οἰκονόμου* ἦν γνώστης τῆς ἑλληνικῆς ἀκριβεστάτη ὡς καὶ ἄλλων γλωσσῶν, διετήρησε δὲ μέχρι τῶν τελευταίων ἡμερῶν τῆς ζωῆς αὐτῆς, ἀκμαίαν τὴν λατρείαν τῆς εἰς τὰ γράμματα καὶ ἐν ἐπιχαρίτῳ προθυμίᾳ συνετέλει εἰς τὴν διδασίαν τῆς παιδείας.

Ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῆς κληρονομήσασα ὀλόκληρον τὴν πίστιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ἐν ἣ ἐγεννήθη, ἐβίωσεν ὡς Ἑλληνίς τελεία καὶ ἀφοσιωμένη εἰς τὴν πατρικὴν παράδοσιν, ἀληθῶς δὲ ὀλόκληρος ὁ βίος αὐτῆς δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τύπος καὶ ὑπόδειγμα χριστιανικῆς ζωῆς καὶ ἀρετῆς. Ἀγνή καὶ ἀληθῆς χριστιανὴ ζήσασα, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τὴν 14^{ην} Ἰουλίου 1897.

✱

ΕΛΙΣΑΒΕΤ Π. ΒΑΡΒΟΓΛΗ. — Ἡ ἀπόλεια τῆς σεβαστῆς ταύτης γυναικὸς δὲν ὑπῆρξε μόνον αἰσθητὴ εἰς τὴν ἀποφραμισθεῖσαν οἰκονόμειαν αὐτῆς, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἐξίσου αἰσθητὴ εἰς τὴν κοινωνίαν ἡμῶν, ἣτις ἐν τῷ προσώπῳ τῆς *Ελισάβετ Βάρβογλη* ἀνεύρισκε τὴν τελεῖαν σύζυγον, τὴν τελεῖαν μητέρα, τὴν τελεῖαν Δέσποιναν. Δέσποιναν ἀρίστην ἀπὸ καταγωγῆς, ἀρίστην ἀπὸ φύσεως, ἀρίστην ἀπὸ ἀνατροφῆς. Σειομένης τῆς Ἐθνικῆς δουρῆς ἐξ ἔχθρικῆς θυσίλλης, κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ θανάτου τῆς, δὲν ἠδύνατο ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία νὰ προσέξῃ, ἐὰν ἐναντι αὐτῆς ἀποφυλλισμένη κατέπιπτεν ὠχρόφυλλος κυπᾶρισσος, ἀγάπην καὶ σέβας ἐμπνεύσασα ἐπὶ μακρὰ ἔτη· οὕτω κατὰ τὰς ὀδυνηρὰς ἐκείνας ἡμέρας ἡσύχως ἐγάρραξε τὸν τελευταῖον βηματισμὸν τῆς καὶ ἀπῆλθε τοῦ κόσμου ἡ *Ελισάβετ Βάρβογλη*, μία τῶν ἀρχαιοπρεπεστέρων μορφῶν τῆς Πατρίδος ἡμῶν, ἣτις ἀπετέλει παράδειγμα πολυτίμου καὶ ὑπογραμμῶν μορφωτικῆς μιμήσεως, ἐν τῇ δράσει κυρίως τῆς συζυγικῆς καὶ μητρικῆς ἀποστολῆς. ἐν τῇ δράσει τῆς ἀρχαιοπρεποῦς διαβιώσεως, εἰς τὸ στάδιον τῆς ὁποίας διεκρίθη καὶ διέλαμψεν, ἐγκλείουσα ἀμείωτον τὴν ἀγνότητά τῆς ψυχῆς τῶν γυναικῶν ἄλλων χρόνων. τὸ αἰσθημα τῆς εὐποίας καὶ τῆς φιλοπατορίας, τῆς σπανίας ἐν τοῖς καιροῖς τῆς σήμερον.

Ἐξ Ἠπείρου ἔλκουσα τὸ γένος, ἐγεννήθη καὶ ἀνετράφη ἐν Τεργεσίτῃ μετὰ τὸ πέρας τοῦ μεγάλου ἀγῶνος, κατελοῦσα δὲ μετέπειτα εἰς τὴν Ἑλλάδα. ἐνομηφύθη ἐν Νχαυπλίῳ τὸν ἀείμνηστον ἀγωνιστὴν καὶ πολιτευτὴν *Παναγιώτην Βάρ-*

βολην, ἀνελθόντα εἰς τὰ ἀνώτατα τῆς πολιτείας ἀξιώματα καὶ διακριθέντα ἐπὶ πολιτικῇ χρηστότητι καὶ φιλοπατρῷ. Κόσμος γυναικὸς εἶναι ἡ ἀρετὴ τοῦ ἀνδρός, ἀλλὰ καὶ τούτου ἀγαστὸν ἐγκαλλώπισμα ἀποβαίνει ἡ ἀγνότης καὶ ἡ μετ' αὐταπαρνήσεως ἀφοσίωσις τῆς γλυκείας συντρόφου τοῦ βίου αὐτοῦ. Καὶ ἀληθῶς ἡ Ἐλ. Βάρβογλη, μετὰ τοῦ ἀρχαίου τῶν Ἑλληνίδων ἡθους, συνενούσα ἐπιμεληθεμένη ἀγωγὴν, κατέστη τὸ σέμνωμα τοῦ πατριαρχικοῦ οἴκου τῶν Βάρβογλη, ἐν τῷ ὁποίῳ συνήρχοντο οὐ μόνον ἔγκριτοι πολιτεῦται, ἀλλὰ καὶ τῶν σπανίων χαρισμάτων τῆς ἐν ἀνεπιτηδεύτῳ ἀφελείᾳ, ἐξόχως ἐκπληρούσης τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς φιλευσπλάγγου γυναικός. Τὰς ἀρετὰς ταύτας μετέδωκεν ἡ Ἐλισάβετ Βάρβογλη εἰς τὴν ψυχὴν τῶν τέκνων αὐτῆς, ἅτινα ἠτύχησε νὰ ἴδῃ συνεχίζοντα τὰς μητρικὰς ἀρετὰς καὶ ἐπαξίως τιμώμενα ἐν τῇ παρ' ἡμῖν κοινωσίᾳ. Πλήρης ἡμερῶν ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις, περιβαλλομένη διὰ τῆς λατρείας τῶν τέκνων τῆς καὶ τοῦ ἐκ τοῦ πλησίον ἐκτιμῆσαντος τὰ αἰσθήματα αὐτῆς κόσμου, τὴν 8ην Μαΐου 1897.

ΙΣΜΗΝΗ Σ. ΒΛΑΧΟΥ. — Ὁ βίος τῆς γυναικὸς δὲν ἔχει δρᾶσιν κατὰ τινὰς σπεύδοντας ν' ἀποσπάσῃ ταύτην ἐκ τῶν γυναικείων καθήκοντων καὶ νὰ ἐμβαπτίσῃ εἰς ἀλλότρια καθήκοντα καὶ ἐργασίας. Ἄλλ' ὑφίστανται καὶ ἡρωϊσμοὶ γυναικῶν ἀντιπαλαίοντες κατὰ τῆς μοιραίας ἐφόδου τῶν ἀναγκῶν καὶ τῶν ἐν τῇ ζωῇ ἀγῶνων, θοῖαμβοὶ εὐγενεῖς, μυστικοὶ καὶ ἤρεμοι θοῖαμβοὶ, ἐπιδρόντες ἐπίσης ἰσχυρῶς εἰς τὸν πολιτικὸν καὶ τὴν πρόοδον τῆς Πατρίδος, ὅπότεν παρέχουσιν εἰς τοὺς ἄλλους παραδείγματα σωφροσύνης, τιμίας προαιρέσεως, προσωπικῆς ἀρετῆς, ἀγνῆς χρηστότητος καὶ χριστιανικωτάτης καρδίας. Ἡ ζωὴ καὶ ὁ χαρακτήρ τῶν τοιούτων γυναικῶν λεληθότως μεταδίδεται εἰς τὸν βίον τῶν ἄλλων καὶ οὕτω ἀπομένουσι ζηλευτὰ τὰ ἀγαθὰ διδάγματα εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς. Γυναικὲς, ὑπὸ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς ἐκπληροῦσαι τὸν ἐν τῷ κόσμῳ προορισμὸν αὐτῶν, ἀποτελοῦσι τὸ πρωτεῦον τοῦ οικογενειακοῦ κύκλου στοιχεῖον, ὡς μητέρες ἐνάρετοι, δημιουργοῦσαι τὴν εὐκοσμίαν καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ οἴκου αὐτῶν, ἐκ τῆς ἠθικῆς ὑποστάσεως τῶν ὁποίων ἐξήρτηται ἡ εὐρυθμοὶς διάπλασις ὁλοκληρῶς τῆς κοινωσίας. Ἡ οικογενειακὴ ἠθικὴ εἶναι ὁ κύριος παράγων τῆς πολιτικῆς ἠθικῆς, καθόσον ἐξ ἠθικῶν καὶ ἐναρέτων οικογενειῶν προέρχονται οἱ χρηστοὶ πολῖται, οἱ δημόσιοι ἄνδρες καὶ οἱ ἐνάρετοι ἄρχοντες.

Εἰς τὴν τάξιν ταύτην τῶν πολυτίμων ἐν τῇ διαμορφώσει τῆς οικογενείας καὶ τῆς κοινωσίας γυναικῶν ἀνήκει ἡ *Ἰσμήνη Σ. Βλάχου*, προβάλλουσα τὸν ἀξιοζήλον βίον αὐτῆς ὡς τύπον ἀρίστης καὶ λαμπρᾶς μητροῦς, καὶ μητροῦς ἀληθοῦς Ἑλληνίδος. Ἐὰν τὰ ρωσικὰ καὶ ἐπικτήτα δῶρα, ἐπιδαψιλευόμενα ἐξίσου ἀφθονα καὶ τέλεια, χαρακτηρίζουσι τὰς ἐξαιρετικὰς ὑπάρξεις, δὲν γνωρίζομεν τις δι-
 καιότερον ἀπὸ τὴν *Ἰσμήνην Βλάχου*, θὰ εἶχε πλειοτέρας ἀξιώσεις ἐπὶ τοῦ τίτλου τούτου. Σύζυγος πεφιλημένη τοῦ πρώην Εἰσαγγελέως τῶν Ἐρετῶν καὶ νῦν διαπρέποντος ἐν τῷ κύκλῳ τῶν παρ' ἡμῖν νομικῶν κ. Σπ. Βλάχου, συνήνου τὰς εὐγενεστέρας ἀρετὰς, ὧν ζωσα ὑπῆρξεν ἐργάτις. Γυνὴ ἐν τῷ συνόλῳ τὰ πάντα ὀφειλοῦσα εἰς τὴν ἀγαθὴν καρδίαν τῆς, οὐδὲν δὲ εἰς τὴν τέχνην τῆς ἐπιτετηδευμένης καὶ ἐπιπλάστου μορφώσεως τῆς κατὰ συνθήκας καὶ ὀρισμένους κανόνας τῆς σημερινῆς ἐποχῆς, ῥυθμιζούσης τὰ αἰσθηματὰ τῆς. Ἡ φύσις ἀψι-
 λῶς καὶ μονομερῶς δύναται τις εἰπεῖν, ὡς μεροληπτικὴ μήτηρ τὴν εἶχε προικίσει μὲ τὰ ἐπιφθονώτερα χαρίσματα, ἅτινα εὐεργετικώτατα ἡ *Ἰσμήνη Βλάχου* ἀνέπτυξεν ἐν τῇ δράσει αὐτῆς καὶ ὡς σύζυγος καὶ ὡς μήτηρ καὶ ὡς μέλος καὶ ἰδρύτρια διαφόρων φιλανθρωπικῶν καθιδρυμάτων. Φυσιγνωμία ἐξόχως συμπαθῆς καὶ προσφιλεστάτῃ οὐ μόνον ἐν τῇ οικογενείᾳ τῆς, ἀλλὰ καὶ μεταξὺ τῆς τάξεως τῶν δυστυγῶν καὶ ἀποστατατέρων, ὧν ἐν τῇ ζωῇ τῆς ὑπῆρξεν ὁ παρήγορος ἄγγελος, ἀφειδῆς εἰς ἔλεος καὶ ἀνακούφισιν, δίχως ποτὲ ν' ἀποκαρτερήσῃ.

Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 30^{ην} Ἰανουαρίου 1897.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΕΤΡΙΔΗΣ

(Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 29ην Δεκεμβρίου 1896)

δειξε τὰ υπέρροχα προσόντα ὑφ' ὧν περιεκοσμεῖτο. Ἡ ἐκπαίδευσίς εἶχε καταπέσει, καὶ ὁ Πετριδὴς ἀνέλαβε νὰ τὴν ἀνορθώσῃ. Ὅλον του τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἰκανότητα καὶ τὴν πείραν κατηνάλωσεν, ἵνα ἀναδιοργανώσῃ τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν, τὴν βάσιν τῆς ὅλης παιδείσεως. Διὰ νομοσχεδίων, ἅτινα εἰσηγεῖτο καὶ δι' ἐπιθεωρήσεων αὐστηρῶν πολλὰ κατώρθωσεν. Εἰς αὐτὸν ὀφείλεται ἡ ἴδρυσις τῶν Διδασκαλείων καὶ αἱ νεώτεραι τῆς διδασκαλίας μέθοδοι.

Ἀπομακρυνθεὶς ἐκ λόγων πολιτικῶν ἐκ τοῦ ὑπουργείου ἀπεδύθη εἰς τὴν πολιτικὴν, φλεγόμενος ὑπὸ τοῦ πόθου, ἵνα καὶ ἐν τῷ νομοθετικῷ σώματι εισηγηθῆται τὰ βελτίω περὶ τῆς ἐκπαίδευσως. Ἐκτέθησάτο βαθμηδόν, διὰ τῆς ἰδίας ἐνεργείας καὶ τῆς προσωπικῆς ἐπιβολῆς, ἰσχυρὰν κομματικὴν ἐπιρροὴν καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν Κορινθίας, ἧτις καὶ τὸν ἐξέλεξε βουλευτὴν τῷ 1885. Ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς, ἄφ' ἧς εἰσῆλθεν ἐν τῷ Κοινοβουλίῳ, δὲν ἐπαύσατο ὁ Πετριδὴς νὰ εἰσκομίζῃ ἐν παντὶ ἀναφυσμένῳ ἐκπαιδευτικῷ ζητήματι τὰ πολύτιμα φῶτά του. Ἀκολουθῶν τὴν πολιτικὴν τοῦ κ. Δηλιγιάννη, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν ἰσχυρῶν παραγόντων τοῦ κόμματος, πλειστάκις δ' ἔλαβε τὸν λόγον ἐν τῇ Βουλῇ. Διότι ὁ Πετριδὴς ἦτο ρήτωρ, ὁμιλῶν μετὰ συνέσεως, ἀσφαλτοῦς κρίσεως καὶ γλαφυρότητος οὐ τῆς τυχούσης. Οἱ λόγοι του εἶχον ἔννοιαν, συνοχὴν, σοβαρότητα.

Ἡ ἀξία του ἐπέβαλεν αὐτὸν ὡς ὑπουργόν, καὶ κατὰ τὴν τελευταίαν προθυ-

ἜΤΟΣ συμπληροῦται ἄφ' οὗτου ἐξέλιπεν ὁ Δημήτριος Πετριδὴς, τιμῶν τὸ ἀξίωμα τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

Κεκτημένος εὐρεῖαν παιδείαν ὁ Πετριδὴς, ἐνωρίς διέπρεψε. Γεννηθεὶς ἐν Τρικκάλαις τῆς Κορινθίας τῷ 1836, ἐγένετο διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφικῆς σχολῆς νεώτατος, ὡς καθηγητῆς δὲ διορισθεὶς ἐν ἡλικίᾳ 22 ἐτῶν, διεκρίθη διὰ τὸ εὐμέθοδον τῆς διδασκαλίας, τὴν φιλεργίαν καὶ τὴν νοημοσύνην. Πανταχοῦ ἔνθα ὡς καθηγητῆς ἢ γυμνασιάρχης ἐδίδαξεν, ἀφῆκε τὰς ἀρίστας ἀναμνήσεις, ἐθεωρεῖτο δὲ ὑφ' ἅπαντος τοῦ διδασκαλικοῦ κόσμου ὡς ἡ κορωνίς.

Ἀπὸ τῆς θέσεως τοῦ γυμνασιάρχου ὁ Πετριδὴς προήχθη εἰς τὴν θέσιν τοῦ Γενικ. ἐπιθεωρητοῦ τῆς Δημοτικῆς ἐκπαίδευσως, διαδεχθεὶς τὸν μακαρίτην Σκαρ. Βυζάντιον ἐν τῇ νέᾳ ταύτῃ θέσει ὁ Πετριδὴς κατέ-

πουργίαν τοῦ ἐκ Γόρτυνος βουλευτοῦ ὁ Πετρίδης ἐγένετο Ὑπουργός. Γενόμενος τοιοῦτος δὲν ἐπανεπαύθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, οὐδ' ἠσχολήθη εἰς μόνον τὸ κόμμα. Τὸ ἀξίωμα τὸν ὄθει εἰς τὰς μεταρρυθμίσεις. Ἐφιλοδόξησε ν' ἀφήσῃ δυσεξάλειπτα ἔγνη τῆς ὑπουργίας του, εἰργάσθη δὲ ἀνεκδότως καὶ εἰλικρινῶς, ὅπως ἡ ἐκπαίδευσις φθάσῃ εἰς τὴν περιωπὴν, ἣτις τῇ ἀρμόζει. Ὁ νόμος περὶ δημοτικῆς ἐκπαίδευσως ἀποτελεῖ τίτλον τιμῆς, προασπίσας τοὺς διδασκάλους κατὰ πάσης κομματικῆς ἐπεμβάσεως. Ἐπίσης ὁ θεσμὸς τῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ τῶν ἐποπτικῶν συμβουλιῶν ἀπέδειξε πόσον εὐεργετικὴ ἦτο ἡ ὑπουργία τοῦ Πετρίδου, ὅστις, ἐκτὸς τούτων, καὶ ἐπιτροπὰς εἰδικὰς εἶχε συστήσῃ πρὸς μελέτην μεταρρυθμίσεων καὶ νέων νομοσχεδίων. Ἡ μέση ἐκπαίδευσις, ἡ ἀνωτάτη, ὁ κληρὸς δὲν ἀπησχόλησαν ὀλιγώτερον αὐτὸν, εἶχε δὲ καταρτίσῃ πλήρες σύστημα παιδευσεως κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῆς πείρας καὶ συμφωνῶν πρὸς τὰ πορίσματα τῆς μελέτης αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ θάνατος ἀποτόμως καὶ ἐνωρὶς διέκοψε τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ. Ὁ ἀδάμαστος, ὁ ἀθλητικὸς ἐκεῖνος ἀνὴρ μὲ τοὺς σπινθηροβόλους ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν αὐστηράν, ὡς ἀρχαίου Ρωμαίου, μορφήν, ἐνεκρώθη, εἰλικρινῆς δὲ ἦτο τὸ πένθος τὸ ἐπὶ τῷ θανάτῳ του ἐκδηλωθῆν ἐν ταῖς Ἀθήναις, ἔθνα ἦτο γνωστοτάτη φυσιογνωμία, καὶ ἐν Κορίνθῳ, ἧς ἦτο τὸ ἀγλαίσμα.

Εἰς τοὺς σημερινούς χρόνους δὲν εἶνε εὐκολοὶ νὰ ἀναφαίνωνται τοιοῦτοι ἄνδρες, τόσῳ ἀδράξ νοημοσύνης, ἀκαταπονήτου δραστηριότητος καὶ εὐγενοῦς φιλοδοξίας. Ὁ διδασκαλικὸς μάλιστα κλάδος, ὁ δεόμενος μεταρρυθμίσεως, ἔχει μὲν ἄνδρας πολυμαθεῖς καὶ χρηστούς, ἀλλὰ στερουμένους τῆς πρὸς τὰς ἀναδιοργανώσεις ἐπιμόνου ἐφέσεως, καὶ τῆς ἐν τοῖς πολιτικοῖς ἀγῶσιν ὑπεροχῆς. Διὰ τοῦτο δυσαναπλήρωτος μένει ἡ θέσις, ἣν ἐδημιούργησεν ὁ ἀείμνηστος ἀνὴρ, οὗ ὁ θάνατος ἐπλήξε τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, κέντρον ὑψηλῶν διανοημάτων ἐκλέξας νὰ κεραυνώσῃ.

Ἄς εὐχθῶμεν, ὅπως τὸ ἔργον τοῦ Πετρίδου, δι' ὃ τοσοῦτον ἐν τῇ ζωῇ ἐμόγησε, συνεχίσωσιν, ἐκ τῆς μνήμης αὐτοῦ κεντριζόμενοι, νέοι ἄνδρες, ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ Κράτους.

✽

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ. — Ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκοιμένων ἀξιοματικῶν τοῦ Ἑλλήν. Στρατοῦ, πλήρης ἡμερῶν, ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 23ην Ἰουνίου 1897. Υἱὸς τοῦ Ἀναγνώστου Πετιμεζᾶ, πρωταθλήτοῦ εἰς τὴν Ἐπαναστάσιν τοῦ 1821, ἐγεννήθη ἐν Σουδενοῖς τῶν Καλαβρύτων τὸ 1812. Ὀλίγον μετὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Κυβερνήτου, κατετάχθη εἰς τὴν Στρ. Σχολὴν τῶν Εὐελπίδων, ἐξ ἧς ἐξῆλθε τῷ 1832 ἀξιοματικὸς, καταταχθεὶς εἰς τὸ σῶμα τοῦ Μηχανικοῦ. Ἐγρημάτισεν ὑπασπιστὴς τῶν ἐπὶ τῶν Στρατιωτικῶν Ὑπουργῶν Τζαβέλλα καὶ Μαυρομιχάλη, μετέπειτα δ' ἐργασθεὶς εἰς τὸ τμήμα τῶν Δημοσίων ἔργων, προσελήφθη ὑπασπιστὴς τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Καλλεοργῆ καὶ βραδύτερον τοῦ ἀειμνήστου Α. Σμολένσκη. Ἐν τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ προαχθεὶς εἰς ταγματάρχην, διορίσθη τμηματάρχης τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν. Εἶτα ἐγένετο Ἀρχηγὸς τοῦ σώματος τοῦ Μηχανικοῦ, ὀλίγιστα δ' ἔτη πρὸ τῆς μεταβολῆς τοῦ 1862 διορίσθη Διοικητὴς τῆς Στρ. Σχολῆς τῶν Εὐελπίδων. Κατελθόντος εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦ Βασιλέως Γεωργίου, ἐγένετο Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ τοῦ Ὑπουργείου Βούλγαρη, μετέπειτα δὲ διορισθεὶς ἐκ νέου Ἀρχηγὸς τοῦ Μηχανικοῦ, ἐγένετο αὖθις Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν πρωθυπουργοῦντος τοῦ Ρούφου. Ἐκτοσε διορίσθη Πρόεδρος τοῦ Στρατοδικείου, Ἀρχηγὸς τοῦ Ἀρχηγείου τοῦ Στρατοῦ, Φρούραρχος Κερκύρας, ὅθεν μετακληθεὶς ἐγένετο Πρόεδρος τοῦ Ἀναθεωρητικοῦ Δικαστηρίου. Ἐν ἔτει 1879 προὐδριάσθη εἰς Ὑποστράτηγον. τῷ δὲ 1885 διατελὼν Ἀρχηγὸς τοῦ ἐν Τρικαλῶσι Γ' Ἀρχηγείου, προήχθη εἰς Ἀντιστράτηγον. Διὰ τελευταίαν φορὰν τῷ 1886 ἐγένετο Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἐπὶ τοῦ ἄρχου Ὑπουργείου τοῦ ἀοιδίμου Δ. Βάλβη. Ὁ Β. Πετιμεζᾶς δὲν ἀνεμίγη ποσῶς εἰς τὴν Πολιτικὴν, τὴν τόσω ζημιώσασαν τὴν πρόοδον καὶ τὴν μόρφωσιν τοῦ ἡμετέρου στρατοῦ, ἀλλ' ἀπέκτησεν ἀπαντας τοὺς βαθμούς διαρκῶς διατελῶν ἐν τῇ Στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ.

Η «Ποικίλη Στοά» κατ' ἐξοχὴν ἐν τῷ παρόντι τόμῳ διασφύουσα πλήρη τὴν ὅλην φυσιολομίαν τοῦ πρὸ μικροῦ ἐκπνεύσαντος χρόνου, στολίζει τὴν Πινακοθήκην αὐτῆς καὶ διὰ τῆς δημοσιεύσεως ὥραίας εἰκόνας τοῦ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πόλει ἀφνης θανάτου τὴν 20 Ἰανουαρίου 1897 Πρεσβευτοῦ τῆς

ΒΑΡΩΝΟΣ ΚΟΣΣΕΚ

Αὐστρουγγαρίας καὶ Πρυτάνεως τοῦ ἐν Ἀθήναις Διπλωματικοῦ Σώματος Βαρόνου Γουσταύου Κόσσεκ. Τὸ Διπλωματικὸν στάδιον τοῦ ἀνδρός, ἐπὶ τῇ βάσει ἀκριβεστάτων σημειώσεων ὑπῆρξε τὸ ἀκόλουθον: Γεννηθεὶς τὴν 17 Αὐγούστου 1838 ἐν τῷ πύργῳ Mittertrixen τῆς Καρινθίας, ἐμαθῆτευσεν ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἀκαδημίᾳ. Διωρίσθη τὴν 11 Δεκεμβρίου 1859 Βοηθὸς Διεργηγεῖας παρὰ τῇ Πρεσβείᾳ Κωνσταντινουπόλεως. Τὴν 29 Δεκεμβρίου 1864, τρίτος Διεργηγεῖας παρὰ τῇ αὐτῇ Πρεσβείᾳ. Τὴν 31 Ὀκτωβρίου 1869 ἔλαβε τὸ παράσημον τοῦ σιδήρου στέμματος γ' τάξεως. Τὴν 20 Δεκεμβρίου 1869 τῷ ἀπενεμήθη ὁ τίτλος καὶ τὸ ἀξίωμα Γραμματέως Πρεσβείας. Τὴν 29 Ὀκτωβρίου 1875 τῷ ἀπενεμήθη ὁ Ταξίαρχος τοῦ τάγματος τοῦ Φραγκίσκου Ἰωσήφ μετὰ ἀστέρος. Τὴν 13 Δεκεμβρίου 1875 Σύμβουλος Πρε-

σβείας β' τάξεως. Τὸν Ἰούνιον 1877 ἀπεστάλη εἰς τὸ Βερολίνον Συνέδριον. Τὴν 8 Ὀκτωβρίου 1878 Σύμβουλος Πρεσβείας α' τάξεως. Τὸν Ἰούνιον 1880 μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τὴν 30 Ὀκτωβρίου 1881 Διπλωματικὸς Πράκτωρ καὶ Γενικὸς Πρόξενος α' τάξεως. Τὴν 5 Φεβρουαρίου 1883 ἔκτακτος ἀπεσταλμένος καὶ πληρεξούσιος Ὑπουργός. Τὴν 4 Μαρτίου 1883 Πρόεδρος ἐν Τεχεράν. Τὴν 26 Αὐγούστου 1887 Πρόεδρος ἐν Ἀθήναις. Τὸ 1891 ἐγένετο Μεγαλόσταυρος τοῦ τάγματος Ἀγίου Ἰωσήφ. Τὸν Αὐγούστον τοῦ 1896, πραγματικὸς μυστικὸς σύμβουλος τῆς Α. Μ. τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας. Τὸ 1889 τῷ ἀπενεμήθη ὁ Μεγαλόσταυρος τοῦ Ἑλληνικοῦ τάγματος τοῦ Σωτήρος. ἐνταυτῷ δὲ τὰ ἐξῆς παράσημα: Τῆς Τουρκίας τὸ Μετζιγιέ, τῆς Περσίας τὸ τοῦ Ἡλίου καὶ Λέοντος, τὸ παπικὸν παράσημον τοῦ Γρηγορίου, τὸ Μαυροβουνιωτικὸν τοῦ Δανιὴλ β' τάξεως, τὸ Σουηδικὸν τοῦ πολιτικοῦ ἀστέρος, τὸ Δανικὸν τοῦ Δανάβρογ, τὸ παπικὸν τοῦ Συλθέστρου κλπ.

Ὁ Βαρόνος Γ. Κόσσεκ ἐν Ἀθήναις ὑπῆρξεν ἀγαπητὴ προσωπικότης παρὰ τε τοῖς ἐπιστήμοις κύκλοις καὶ παρὰ τῇ ἡμετέρᾳ κοινωσίᾳ, αἰετοτε δειγθεὶς εὐμένης πρὸς τὴν χώραν ἡμῶν, ἐν ᾗ ἐπὶ δεκαετίαν σχεδὸν ἐβίωσεν εὐαρέστως καὶ ἦν εἰλικρινῶς ἠγάπησε. Φίλος τῆς Ἑλλάδος ἀπροσποίητος, μᾶλλον εἰλικρινὴς φίλος παρὰ ἀγαστὸς διπλωμάτης, εἶχε κατακτήσει τὴν κοινὴν ἀγάπην καὶ τὸν γενικὸν σεβασμὸν. Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ εὐγενοῦς Διπλωμάτου, ὁ Ἑλληνικὸς Λαὸς ἐξεδήλωσεν ἐγκαρδίως τὴν θλίψιν αὐτοῦ πρὸς τὴν διαπρεπῆ σύζυγον τοῦ Ἀνδρός Βαρωνοῦδα Κόσσεκ, δέσποιναν ἐξόχων ἀρετῶν καὶ ἀπαραιμίλου ἀρόττητος, ἥτις τελευταίαν βαρυνεθῆς καὶ μετὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ἀπεχαιρέτισε τὴν πόλιν τῶν

Ἀθηνῶν, ἡ ὁποία ἐπὶ τόσα ἔτη τὴν εἶχεν ἐν τῷ μέσῳ αὐτῆς, διακρινομένην διὰ τὰ φιλελληνικώτατα αἰσθημάτά της, ἅτινα πάντοτε δὲν ἔπαυε νὰ ἐκδῆλοι.

✱

ΓΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ἐξόχως Ἀθηναϊκῆ, ἀνὴρ γενήσιος εὐγενῆς, ὁ **Ἡρακλῆς Γέροντας**, ἐκιδεῦστο σεμνοπρεπῶς τῇ 10 Φεβρουαρίου 1897. Ὁ Ἡ. Γέροντας, εἶνε γόνος οἰκογενείας, ἥτις ἀπὸ δύο αἰῶνων ἐπρότευεν ἐν Ἀθήναις. Πάππος αὐτοῦ εἶνε ὁ Ἀλέξανδρος Γέροντας, ὅστις τῷ 1672 ἦτο ἄρχων Ἀθηνῶν, πατὴρ

ΗΡΑΚΛΗΣ ΓΕΡΟΝΤΑΣ

(Ἐκ παλαιᾶς φωτογραφίας)

δὲ ὁ Ἄγγελος Γέροντας, ὅστις κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 εἶχε συλληφθῆ μετ' ἄλλων καὶ ἐγκαθειρχθῆ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως. ὑποχρεωθείς ὑπὸ τῶν Τούρκων κατόπιν νηστείας ἦν εἰς αὐτὸν εἶχον υποβάλλη, νὰ πῆρῃ τὸ αἶμα τῶν πρώτων σφαγέντων συμπολιτῶν του.

Ὁ **Ἡρακλῆς Γέροντας** γεννηθεὶς ἐν Λιγίῳ, ἐνθα εἶχε καταφυγῆ ἢ μῆτηρ του μετὰ τῶν λοιπῶν τέκνων της, ἀνεδείχθη ἀργότερον πολιτῆς κατ' ἐξοχὴν χρῆσιμος. Διετέλεσεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὴν προσενηκίην ὑπηρεσίαν ἰδίᾳ ἐν Κωνσταντινίῳ, Προύσση, Ρόδῳ καὶ ἄλλαχού, ἀντιπροσωπεύσας τὸ ἑλλ. ὄνομα ἐπαξίως καὶ δικαίως θαυμασθεὶς οὐ μόνον

διὰ τὸ ἀνάματον αὐτοῦ καὶ ὀδυρερές, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ σθένος μεθ' οὗ ἀντιμετώπισε τοὺς κινδύνους, οὓς ὑφίσταται πᾶς ὁ ἐκπροσωπῶν Ἔθνος εὐγενές ἐν μέσῳ τῶν βαρβάρων. Ἀποσυρθεὶς ἔκτοτε, ἔμεινεν εἰς τὰς προσφιλεῖς του Ἀθήνας, μεθ' ὧν τὸν συνέδεε αἰῶνων ἱστορία.

Ἐν τῇ Ἀθηναϊκῇ κοινονίᾳ διεδραμάτισεν ἐπίσθονον πρόσωπον. Ἀνὴρ εὐρυτάτης παιδείσεως, κατ' ἐξοχὴν φιλόκαλος καὶ εὐγενέστατος, ἡγαπήτο ἐξαιρέτως ὑπὸ πάντων. Πρόθυμος τῆς φιλανθρωπίας ἐργάτης, ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν διετέλεσε μέλος τοῦ ἀδελφάτου τοῦ Βρεφοκομείου Ἀθηνῶν, καὶ ἀείποτε πολλαχῶς διὰ τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἀφροσύσεως καὶ χρηστότητος διεκρίθη ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ, ἀναφανείς τελείως πεφωτισμένος ἀνὴρ εἰς τὴν Διεύθυνσιν εὐαγῶν καθιδρυμάτων, ὧν ὑπῆρξεν ἡ ψυχὴ.

Τοιοῦτον ἐξαιρετικὸν καὶ φιλοπρόδοτον πολίτην, φέροντα ἐκτὸς τῶν ἐμφυτῶν ἀρετῶν καὶ τὴν ἱστορικὴν δόξαν ὡς ἀπόγονος ἀνδρῶν, ἐκπροσωποῦντων μίαν τῶν δραματικωτέρων περιόδων τῆς Ἀθηναϊκῆς ἱστορίας, ἀπόλεσεν ἡ ἡμετέρα κοινονία. Ὁ **Ἡρακλῆς Γέροντας** κατέλιπεν ἀγαπητὴν οἰκογένειαν, διακρινομένην παρ' ἡμῖν καὶ συνεχιζούσαν τοῦ ἀληθμονήτου ἡγήτορος αὐτῆς τὰς παραδόσεις καὶ τὰς ἀρετὰς.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Ι. ΣΟΥΤΣΟΣ

μονικός βίος τοῦ Π. Σούτσου. Ὑπόδειγμα ἀνδρὸς τελείου, πρότυπον πολίτου χρηστοῦ, στρατιώτου εὐόρκου, ἐπιστήμονος διακεκριμένου.

Γεννηθεὶς ἐν Ὁδησσῷ τῷ 1829, εἶλε τὸ γένος ἐκ τῆς διαπρεποῦς φαναριωτικῆς οἰκογενείας, καταφυγούσης ἐκεῖ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐπαναστάσεως. Ὁ πατὴρ του Ἰωάννης Σούτσος ἦτο μέγας διερμηνεὺς παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ. Τὰ πρῶτα γράμματα διακούσας μετὰ ζήλου καὶ ἐπιμελείας εἰς τὴν ἐν Ὁδησσῷ Ἑλληνικὴν Σχολὴν, κατήλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐγγραφεὶς εἰς τὴν Ἱατρικὴν Σχολὴν, ἀπεπεράτωσε τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, καταταχθεὶς μετέπειτα εἰς τὸν Στρατὸν μὲ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀνθυπιάτρου. Ἀπελθὼν εἴτα εἰς τὴν Εὐρώπῃν ἐτελειοποιήθη εἰς τὴν ἐπιστήμην, ἐγκύβας ἰδιαιτέρως εἰς τὸν μηχανισμόν τῆς ὑπηρεσίας τοῦ ὑγειονομικοῦ κλάδου. Ἐν Ἑλλάδι ἐπιστρέψας παρέσχε περιφανεῖς ἐκδουλεύσεις, ἅπας δὲ ὁ ἀδιαιμόρφωτος ἐκεῖνος κατὰ τοὺς πρώτους χρόνους ἡδὺρος τῆς στρατιωτικῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας ὀφείλει εἰς τὴν τριακονταετῆ ἐργασίαν τοῦ Περικλέους Σούτσου τὴν μεταβολὴν αὐτοῦ εἰς κῆπον εὐθαλῆ καὶ εὐπρόσπονον. Ἐγκρατὴς κατὰ βάθος τῆς ἐπιστήμης, ἦν οὐδέποτε ἐπαύσατο παρακολουθῶν ἐπιμελῶς, ἀντεπροσώπευσε τὴν Ἑλλάδα εἰς διάφορα διεθνῆ Ἱατρικὰ Συνέδρια, εἰς τὴν πρωτοβουλίαν δ' αὐτοῦ ἀποδίδεται καὶ ἡ ἴδρυσις τοῦ παρ' ἡμῖν Στρατιωτικοῦ Δαμαλιδοκομείου, οὗ τοσοῦτον εὐεργετικάι ὑπῆρξαν μέχρι τοῦδε αἱ ὑπηρεσίαι.

Φέρων τὸν βαθμὸν τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιάτρου καὶ τετιμημένος διὰ πλείστων ξένων παρασῆμων, ἐτελεύτησεν ἐν Ἀθήναις τὴν 16ῃν Ἰανουαρίου 1896.

Ἡ ἐπιχειρῶν νὰ γράψῃ περὶ τοῦ Περικλέους Σούτσου, οὐδόλως κινδυνεύει νὰ ἐλεγχθῆ ἐπὶ ὑπερβολῇ ἐπαινῶν τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ τὴν χρησιμότητα. Εἶναι τοσοῦτον ἀραιὰ αἱ τάξεις τῶν ἐκλεκτῶν ὑπάρξεων, τῶν ἀνδρῶν τῶν ὑπερόχων, οἵτινες τὰ δῶρα τῆς ἀξίας καὶ τῆς καρδίας αὐτῶν ἀφιερῶσι μετ' αὐταπαρνήσεως ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἐπιστήμης, ὥστε ὅπου τοιαύτη ὑπαρξὶς ἐκλείπει ἀπὸ τῆς κοινωσίας, ὑπέρτατον καθῆκον εἶναι τοῦ τύπου νὰ προβάλλῃ πρὸ ταύτης τὴν εὐγενῆ τοῦ ἐκ τῆς ζωῆς ἀφαιρουμένου μορφῆν, ὅπως φόρον εὐλαθεῖ ὑγνωμοσύνης καὶ χάριτος τελοῦσα, ἀρύεται συνάμα ἐξ αὐτῆς ἐμπνεύσεις ἀρετῆς καὶ χρησιμωτάτης ἐν τῷ βίῳ δράσεως ὑποδείγματα.

Τοιαύτας εὐλαθεῖς ὑποθήκας παρέχει ὁ ὅλος στρατιωτικὸς καὶ ἐπιστη-

ΔΙΑΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ἐπιστήμων, ἐξέκαυσε τὸν ζῆλον τῶν νεωτέρων πρὸς ἐπιστημονικὴν ἐπίδοσιν καὶ ἐτίμησεν ἐν τῇ ξένη τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπιστήμην, ἧς ὑπῆρξεν εἰς τῶν διαπρεπεστέρων μυστῶν, τῶν μετ' ἀληθοῦς λατρείας καλλιεργησάντων αὐτήν.

Ὁ Δ. Χασιώτης, οὗ τὸν θάνατον μετὰ τῆς παγερᾶς ἀδιαφορίας παρήλαθε καὶ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΣΙΩΤΗΣ

(Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 2αν Φεβρουαρίου 1897).

κτικὸς βίος δὲν ἦτο δυνατὴν νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν εὐγενῆ φιλοδοξίαν τοῦ νεαροῦ ἐπιστήμονος, οὕτινος ἡ διάνοια ἄλλα ἐφιλοδόξει ἰδεώδη. Ἠρέσκειτο ἰδιαίτερος εἰς τὴν σπουδὴν τῶν μυστηρίων τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ, εἰς τὴν διεῖδυσιν εἰς τὰ ἀπόκρυφα τῶν νόσων, αἱ δὲ διὰ τοῦ μικροσκοπίου καθ' ἐκάστην ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ γενομένη ἀνακαλύψεις συνεκίνουν βαθέως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ παρῶρων πρὸς ἐργασίαν.

Ἐκτοτε ἐνταῦθα ὁ Δ. Χασιώτης μετὰ περισσῆς στοργῆς ἀφοσιωθείς εἰς τὴν ἐπιστήμην καὶ προσληφθεὶς ἐν τῷ Παθολογικῷ Ἀνατομείῳ, ἐπὶ δεκαεξαετίαν δλόκληρον ἐνθουσιωδέστατα εἰργάσθη, γενόμενος ἀληθῶς ὁ ἰδρυτὴς καὶ ὁ κυριώτερος παράγων τῆς μεγάλης προόδου αὐτοῦ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐδημοσίευσε διαφόρους λαμπρὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ ἐργασίας, γενόμενος δὲ τῷ 1880 ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, διωρίσθη τῷ 1890 τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ἱστολογίας καὶ Παθολογικῆς Ἀνατομίας.

Ἀτυχῶς δὲν ηὔτύχησε νὰ ἴδῃ συμπληρουμένης τὰς ἐξόχους ὑπὲρ τῆς Ἐπιστήμης ἐργασίας καὶ προσδοκίας αὐτοῦ ὁ ἄριστος ἐπιστήμων.

Ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ θριάμβων, τὸν ἀπήλλαξε πάσης ἄλλης μερίμνης ὀδυνηρὸν πάθημα. Νεκρὸς, καίτοι ζῶν, ἀλλὰ νεκρὸς πλέον ὁ Δημήτριος Χασιώτης διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπιστήμην, ἐξ ἧς εἶχε πρὸ πολλοῦ ἐκλείψει, νεκρὸς καὶ δι' ἑαυτὸν, διαφιλονεικῶν τὴν ζωὴν βῆμα πρὸς βῆμα καὶ ἐν μέσῳ τῶν στεναγμῶν τῆς ὀδύνης παλαιῶν μετὰ τὴν ψυχὴν του νεκράν, ἐν ᾧ ἐζῆ μόνον τὸ σῶμα μετ' ἀποθαμένον τὸ πνεῦμά του. . .

ἡ δημοσιογραφία καὶ ὁ παρ' ἡμῖν ἐπιστημονικὸς κόσμος, ἐγεννήθη ἐν Ζαγορίῳ τῆς εὐάνδρου Ἠπείρου τῷ 1846, ἔνθα διδαχθεὶς τὰ πρῶτα γράμματα, συνεπλήρωσε μετέπειτα τὰς σπουδὰς αὐτοῦ ἐν τῇ Ζωσιμαίᾳ Σχολῇ τῶν Ἰωαννίνων. Τυχῶν ἰδίας ἐνισχύσεως παρὰ τοῦ ἀοιδίμου Δωροθέου Σχολαρίου, μετέβη εἰς Μόναχον πρὸς σπουδὴν τῆς Φιλολογίας, ἣν μετὰ τινα χρόνον ἐγκατέλειπεν, ὅπως ἀσχοληθῆ εἰς τὴν Ἱατρικὴν ἐπιστήμην, ἐν ἧ' ἐμελλε τόσον ἐπωφελῶς νὰ δράσῃ. Χάριν τοῦ σκοποῦ αὐτοῦ ἀπήλθεν εἰς Ἀλλήν καὶ Βυρσοβούργην, ἔνθα μετὰ λαμπρὰς σπουδὰς ἀνηγορεύθη Διδάκτωρ τῆς Ἱατρικῆς. Τὸ πνεῦμα τοῦ Χασιώτου ἐκ φύσεως ῥέπον πρὸς τὰ ἄγνωστα καὶ τὰ μυστηριώδη, ὥθησεν αὐτὸν εἰς τὴν εἰδικωτέραν σπουδὴν τοῦ μικροσκοπίου, καθ' ἣν ἀκόμη ἐποχὴν ἐπίλεκτοι τινες μόνον τῆς ἐπιστήμης στρατιῶται ἐτόλμων εἰς ταύτην νὰ ἐπιδοθῶσιν. Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐξήσκησεν ἐν Ἰωαννίνοις τὸ Ἱατρικὸν ἐπάγγελμα μετὰ σπανίας ἐπιτυχίας καὶ χριστιανικῆς ἀφιλοκερδείας. Ἄλλ' ὁ τοῦ ἱατροῦ πρα-

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΦΛΩΡΟΣ. — Ἄνθρωπος κατ' ἐξοχὴν ἡρώδης καὶ ἐμβριθοῦς χαρ-
κτῆρος, νοῦς θετικός, καρδιά εὐγενής, ὁ Σταματίος Φλώρος, ἀνώτατος λειτουρ-
γὸς τοῦ Κράτους ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἐκυλίετο νεκρὸς τὴν 11^{ην} Νοεμβρίου 1897
ἐντὸς τοῦ σπουδαστηρίου του, διὰ ξυραφίου ἀποκόψας βαθύτατα τὸν λαιμὸν
του. Ἡ τραγικὴ αὕτη αὐτοκτονία, ἥτις βαθέως συνεκίνησε τὴν Ἀθηναϊκὴν
κοινωνίαν, ὅσῳ ἀφινδία ἦτο, τόσῳ καὶ ἀπίστευτος. Καὶ ὅμως! Ὑψίστανται εἰς
τὸν κόσμον αὐτὸν στιγμαί, ἄς ἐξιστάμενος ὁ ἄνθρωπος, ἀγνοεῖ πῶς νὰ τὰς ἐκλάβῃ,
ὡς ἐκδηλώσεις ὑπερτάτης φιλοσοφίας ἢ διαταρξέως τῶν λογικῶν δυνάμεων.

Ὁ Σταματίος Φλώρος, τοιοῦτον πρόωρον δόξας ἐαυτοῦ τέλος, ἐστέρησεν ὄχι
μόνον τὴν οἰκογένειαν του μελιχίῳ προστάτῳ, ὄχι μόνον τὴν κοινωνίαν χρη-
στοτάτου μέλους, ἀλλὰ καὶ τὸ Κράτος πεφωτισμένου, τιμίου ὑπαλλήλου, μοναδι-
κῆς ἀληθῶς ἰκανότητος ἐν τῷ λογιστικῷ κόσμῳ.

Ὁ Φλώρος ἐγεννήθη ἐν Κύμῃ τὸ 1836. Ἦρξατο τοῦ σταδίου του ἀπὸ νεο-
ρωτᾶτης ἡλικίας, ὡς ἤρριζαν τότε ὅλοι οἱ μετέπειτα διακεκριμένοι ἐπιστήμο-
νες, ἐν μικρᾷ θέσει. Γραμματεὺς τοῦ ταμείου Καρυστίας τὸ πρῶτον, ὑπηρετήσε
διαδοχικῶς εἰς διάφορα ταμιακὰ γραφεῖα, εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Συνέδριον, τῷ δὲ
1881 προήχθη εἰς ὑποδιευθυντὴν τοῦ Γεν. Λογιστηρίου. Ἡ ἰκανότης του ἦτο
μεγάλη, ἡ προαγωγὴ του συνεπῶς ταχεῖα. Τῷ 1886 διεκρίθη ὡς τμηματάρχης
α'. τάξεως, τῷ δὲ 1890 ἐγένετο Διευθυντὴς τοῦ Δημοσίου Λογιστικοῦ, εἰς ἣν
θέσιν παρέμεινε μέχρι τοῦ Ἰουλίου 1895, ὅτε τὸν ἀπέλυσεν ἡ κομματικὴ ἐμ-
πάθεια. Τοιαύτη ἡ ἐξέλιξις τοῦ δημοσίου βίου του, ἦν κατέριπεν ἐν τῇ δια-
χειρίσει πολυτίμων συμφερόντων τοῦ Κράτους. Πανταχοῦ, ἐνθα ὑπηρετήσεν,
ἀληθμονήτους κατέλειπεν ὁ αἰδιδίμος ἀνὴρ ἀναμνήσεις εὐόρκου καὶ πιστῆς ἐκπλη-
ρώσεως τῶν φύσει δυσχερῶν καθηκόντων του. Ἡ ὑπηρεσία πάντοτε εὐφημοτάτην
ἐποίησε μνεῖαν τῶν ὑπηρεσιῶν του. Διότι ἦτο ἀνὴρ ἀπὸ φύσεως μὲν ἀγχίνους
καὶ παρατηρητικὸς, ἐκέκμητο δὲ μάθησιν βαθείαν, εἰδικὴν, ἀσχολούμενος μέχρι
τῶν τελευταίων ἡμερῶν του εἰς μελέτας τῆς οἰκονομικῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς
λογιστικῆς, ἐξ ἴσου διατρέθων καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν τοῦ δημοσίου γραφείου,
καὶ εἰς τὴν κατ' ἰδίαν. Πάντες οἱ κατὰ καιροὺς διαπρέψαντες εἰς τὰ οἰκονομο-
λογικὰ ἄνδρες, οἳοὶ ὁ Χρηστίδης, ὁ Δ. Λεβίδης, ὁ Ἰω. Σούτσος τὸν προσελάμ-
βανον καίτοι νέον ἔτι, ὡς ἀπαραίτητον συνεργάτην διὰ τὴν ἐπιεργασίαν διαφό-
ρων νόμων, ἀναγομένων εἰς τὸ Δημόσιον λογιστικὸν ἢ πρὸς λύσιν ποικίλων
οἰκονομολογικῶν ζητημάτων. Ἄλλ' ὅλως ἐξαιρετικῆς ὁ Φλώρος ἐκτιμήσεως
ἀπῆλθε παρὰ τῷ ἀειμνήστῳ Τρικούπῃ, ὅστις ἐπὶ μακρὸν μετ' αὐτοῦ συνειρ-
γάσθη, ἀναγνωρίζων αὐτὸν ὡς μοναδικὴν ἐν Ἑλλάδι λογιστικὴν ἰκανότητα.
Εἶχε τοιαύτην ὁ Τρικούπης πρὸς τὸν Φλώρον ὑπόληψιν, ὥστε ὁσάκις ἀνελάμ-
βανε τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν, ἐλάμβανε μεθ' ἐαυτοῦ κατὰ τὴν ὥραν
τῆς ὀρκωμοσίας τὸ ἔγγραφον τοῦ διορισμοῦ τοῦ Φλώρου. Κατὰ τὴν σύνταξιν
τῶν Προϋπολογισμῶν ἡ γνώμη τοῦ Φλώρου ἐκέκμητο ἀναμφισβήτητον κύρος,
διὰ πολλὰς δὲ μεταρρυθμίσεις ἄς ἐσκόπει ὁ ἀειμνήστος Τρικούπης νὰ εἰσαγάγῃ,
μετὰ τοῦ Φλώρου εἶχε συνεργασθῆ.

Ὁ Σταματίος Φλώρος εἶχεν, ὅσον οὐδεὶς ἴσως ἄλλος, ἐγκύψει εἰς τὴν μελέ-
την τῆς ἐπιστήμης. Ἀφίνε πληθὺν ἀνεκδότων σπουδαιωτάτων ἔργων, ἀπλοῦς
δὲ κατάλογος αὐτῶν ἀρκεῖ νὰ καταδείξῃ ποίαν ἀπόλειαν ὑπέστη τὸ Κράτος
διὰ τοῦ πρόωρου, τοῦ τραγικοῦ θανάτου του.

Μεταφράσεις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ: Ὀδηγία: ἐκτελέσεως τοῦ Κανονισμοῦ τοῦ
γενικοῦ Λογιστικοῦ τοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους. — Νόμος περὶ Δημοσίου Λογιστικοῦ
τοῦ Ἰταλικοῦ Κράτους. — Ἰταλικὸν λογιστικόν. — Κανονισμὸς ἐκτελέσεως Ἰτα-
λικοῦ λογιστικοῦ νόμου. — Ἀνάλυσις τοῦ Καθημερινοῦ τοῦ Γεν. Διευθ. τοῦ Δη-
μοσίου Λογιστικοῦ τῆς Ἰταλίας *Cerboni* ἐκ τοῦ συγγράμματος αὐτοῦ περὶ ἐνό-
τητος τῶν ἐγγραφῶν τοῦ δημοσίου Λογιστικοῦ. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὑπάρχουσι καὶ
πλεῖστα ἄλλα μεταφράσεις του Ἰταλικῶν λογιστικῶν Νόμων διετέλει δὲ μετὰ
τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Δημοσ. Λογ. τῆς Ἰταλίας *Cerboni*, εἰς συγχρὴν ἀλληλο-
γραφίαν. Ἐνταυτοῦ πλεῖστα μεταφράσεις Γαλλικῶν καὶ Ἀγγλικῶν Λογιστικῶν

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ ΦΛΩΡΟΣ

Νόμων. Μεταφράσεις ἄρθρων τοῦ «Οἰκονομολόγου» τοῦ Λονδίνου, ἐκ τῶν ὁποίων πλείστας ἐφιλοξένησεν ὁ Ἀθηναϊκὸς τύπος.

Ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας καὶ πλέον πᾶσαι αἱ κατὰ καιροὺς ἐκδοθεῖσαι ἐφημερίδες, οὐδεμιᾶς ἐξαιρουμένης, ἐδημοσίευσαν οἰκονομολογικὰ καὶ λογιστικὰ αὐτοῦ ἄρθρα. Διάφοροι μελέται περὶ τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν πολιτικῶν ὑπαλλήλων ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν τὴν ἐν ἔτει 1877 δημοσιευθεῖσαν ἐν τῇ ἐφημερίδι «Ἀληθεῖα» ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Σκέψεις τινὲς περὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ Μετοχικοῦ Ταμείου τῶν Πολιτικῶν Ὑπαλλήλων». Μεταφράσεις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ τῆς Διπλογραφίας τοῦ *Astrup Cariss* καθηγητοῦ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ. Μετὰ τῶν γνωστῶν οἰκονομολόγων Λόου καὶ Ροῦ, συνειργάσθη ἐπὶ μακρόν. εἰς πᾶσας δὲ τὰς κατὰ καιροὺς συσταθεῖσας ἐν τοῖς διαφόροις Ὑπουργείοις Ἐπιτροπὰς πρὸς ἀναδιοργάνωσιν λογιστικῶν νόμων ἢ τακτοποιήσιν λογιστικῆς ὑπηρεσίας, ἔθεωρεῖτο ἀπαραίτητον μέλος. Ἐπίσης πλείστακις διωρίσθη μέλος ἐξελεγκτικῶν ἐπιτροπῶν.

Τοιοῦτον ἀκούραστον ἐπιστήμονα καὶ δυσαναπλήρωτον ὑπάλληλον ἀπωλέσαμεν, οὗ ἡ μνήμη ἔσσει θὰ παραμείνῃ ἀνεπίληστος.

✱

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΚΟΤΤΑΚΗΣ.—Κάλλιστος ἐπιστήμων, πολίτης ἐκ τῶν ἀρίστων καὶ πατριώτης κράτιστος, διεκρίθη κατὰ τὸν βίον αὐτοῦ ἐπὶ φιλανθρωπία καὶ χρηστότητι χαρακτήρος, Ὀπαδὸς τῆς μεγάλης ιδέας, ἣτις ἐπέπρωτο νὰ καταχλευασθῇ μὲν ἐν τῷ παρελθόντι, μόλις δὲ ἀναπτρωθεῖσα ἐκ τοῦ καταλαβόντος τὸν Ἑλληνικὸν Λαόν, τυφλοῦ πολεμικοῦ ὄργασμοῦ, νὰ δεχθῇ νέον κόλαφον καὶ νὰ ὑποσταλῇ, ἐνεκα τῆς ἀναξιοτήτος τῶν ὑψωσάντων τὴν σημαίαν αὐτῆς, διεπνέετο ὑπὸ τῆς ἀληθεστέρας φιλοπατρίας, ἐπεκτείνων τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ κοινῶνιᾳ καὶ ἐν τῇ πολιτείᾳ, πάντοτε ὠφέλιμον καὶ ἀγαθοεργόν. Γεννηθεὶς τῷ 1833, νεώτατος ἀπεπεράτωσε τὰς Ἱατρικὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν τῷ Ἑθνικῷ Πανεπιστημίῳ, καταταχθεὶς μετέπειτα εἰς τὸν Στρατόν, εἰς ὃν ἐπὶ μακρὰ ἔτη ὑπηρέτησεν εὐδοκίμως καὶ μετὰ παραδειγματικοῦ ζήλου. Εἴτε ἡ ἀρετὴ συγγενᾶται τῷ ἀνθρώπῳ, εἴτε εἶναι ἐπίκτητος, τοῦλάχιστον ἐν μέρει, ὁ **Ε. Κοττάκης** κατεῖχεν αὐτὴν κατ' ἀμφοτέρα τὰ εἶδη, ὀλόκληρος δὲ ὁ βίος αὐτοῦ πρόκειται ἀγλαῆ εἰκὼν τῆς ἀγαθῆς αὐτοῦ φύσεως καὶ τῆς δοθείσης αὐτῷ ἀγωγῆς παρὰ τῶν ἐναρέτων γονέων του.

Ἐν τῇ ἐξαιρέτῳ ἐπιστημονικῇ ἐργασίᾳ τοῦ **Ε. Κοττάκη**, αἱ ἀφιλοκεοδεῖς καὶ ὄντες μεγάλαι ἐκδουλεύσεις του ὡς ἱατροῦ κατὰ τὴν ἐνταῦθα δεινὴν ἐπιδημίαν τῆς χολέρας καὶ τῆς εὐλογίας, ἀποτελοῦσι τὸν εὐγενέστερον σταθμὸν τῆς ζωῆς του, αἱ δὲ αὐθόρμητοι τότε ὑπηρεσίαι του, μὲ κίνδυνον τῆς ἰδίας ζωῆς αὐτοῦ καὶ αἱ διαρκεῖς ἀγαθοεργαίαι πρὸς τοὺς πάσχοντας εἰκονίζουσι παραδειγματικὴν τὴν πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν φιλανθρωπίαν ἀξιοζήλον ἀφοσίωσιν τοῦ ἀληθῶς πατριωτικωτάτου Ἀνδρός. Πρὸ ἐτῶν ἀποσυρθεὶς τοῦ Στρατοῦ ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 4^η Μαΐου 1897.

ΑΘΑΝΑΣΙΩ, Δ. ΛΕΟΝΑΡΔΩ,

Ἐσὺ δὲν πέθανες μακρὰ
Σὲ ξενὴ γῆ δὲ σ' ἔχουνε κοιμήσει,
Κλωνόγυρτη δὲ σὲ σκεπάξ' Ἰτιά
Καὶ δὲ μοιρολογεῖ τὸ κυπαρίσσι
Τῇ νιότη σου καὶ τῇ χαμένη σου ὁμορφίᾳ.

Στῆς μάνας σου κοιμᾶσαι τὴν καρδίᾳ
Καὶ στοῦ πατέρα σου κλεισμένος εἶσε πάλι·
Σοῦγινε τώρα σάβανον ἢ μιὰ
Καὶ στρώμα καὶ προσκέφαλον ἢ ἄλλη!

(1897)

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ